

Bài 1

VẬT LIỆU, DỤNG CỤ CẮT, KHÂU, THÊU

I - VẬT LIỆU VÀ DỤNG CỤ

- Một số loại vải thường dùng.
- Chỉ khâu, chỉ thêu.
- Kim khâu, kim thêu, kéo,...

II - NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Vật liệu khâu, thêu

a) Vải

Vải gồm nhiều loại như vải sợi bông, vải sợi pha, xa tanh, vải lanh, lụa tơ tằm, vải sợi tổng hợp với các màu sắc, hoa văn rất phong phú.

Vải là vật liệu chính để may, khâu, thêu thành quần, áo và nhiều sản phẩm cần thiết khác cho con người.

❓ *Bằng hiểu biết của mình, em hãy kể tên một số sản phẩm được làm từ vải.*

Khi may, khâu, thêu cần lựa chọn loại vải cho phù hợp với mục đích và yêu cầu sử dụng.

b) Chỉ

Chỉ khâu, chỉ thêu được làm từ các nguyên liệu như sợi bông, sợi lanh, sợi hoá học, tơ,... và được nhuộm thành nhiều màu hoặc để trắng.

Chỉ khâu thường được quấn thành cuộn quanh lõi tròn bằng gỗ, nhựa hoặc bìa cứng, còn chỉ thêu thường được đánh thành con chỉ cho tiện sử dụng.

❓ *Quan sát hình 1, em hãy nêu tên loại chỉ trong hình 1a, 1b.*

a)

b)

Hình 1. Chỉ khâu và chỉ thêu

2. Dụng cụ cắt, khâu, thêu

a) Kéo

❖ Đặc điểm cấu tạo :

Kéo dùng trong may, khâu, thêu gồm kéo cắt vải (H.2a) và kéo cắt chỉ (H.2b).

Kéo cắt vải có hai bộ phận chính là lưỡi kéo và tay cầm. Giữa tay cầm và lưỡi kéo có chốt (hoặc vít) để bắt chéo hai lưỡi kéo.

a) Kéo cắt vải

b) Kéo cắt chỉ

Hình 2. Kéo cắt vải và kéo cắt chỉ

❓ Dựa vào hình 2, em hãy so sánh cấu tạo, hình dạng của kéo cắt vải và kéo cắt chỉ.

❖ Sử dụng :

- Khi cắt vải, tay phải cầm kéo (ngón cái đặt vào một tay cầm, các ngón còn lại cầm vào tay cầm bên kia) để điều khiển lưỡi kéo (H.3).

Hình 3. Cách cầm kéo

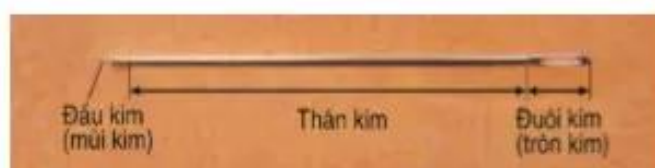
Lưỡi kéo nhọn, nhỏ hơn ở phía dưới để luồn xuống dưới mặt vải khi cắt.

- Chú ý đảm bảo an toàn khi sử dụng kéo và không dùng kéo cắt vải để cắt những vật cứng hoặc kim loại.

b) Kim

❖ *Đặc điểm cấu tạo :*

Kim khâu, kim thêu có nhiều cỡ to, nhỏ khác nhau nhưng đều có cấu tạo giống nhau.

Hình 4. Kim khâu

❓ *Quan sát hình 4 và kim khâu mẫu, em hãy mô tả đặc điểm cấu tạo của kim khâu.*

❖ *Sử dụng :*

- Khi sử dụng, cần lựa chọn kim khâu có mũi kim sắc, nhọn, thân kim thẳng và nhìn rõ lỗ ở đuôi kim để dễ khâu.

Trước khi khâu, thêu cần khâu chỉ qua lỗ kim ở đuôi kim và về nút chỉ (gút chỉ) theo trình tự :

- Cắt một đoạn chỉ dài khoảng 50cm - 60cm.

- Vuốt nhọn một đầu chỉ.

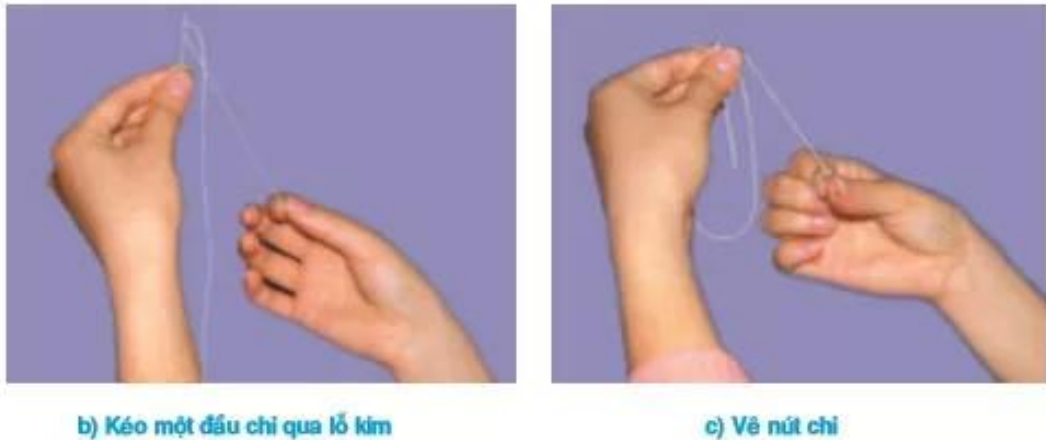
- Tay trái cầm ngang thân kim, đuôi kim quay lên trên, ngang với tầm mắt và hướng về phía ánh sáng để nhìn rõ lỗ kim. Tay phải cầm cách đầu chỉ đã vuốt nhọn khoảng 1cm để khâu chỉ vào lỗ kim (H.5a).

- Cầm đầu sợi chỉ vừa khâu qua lỗ kim và kéo một đoạn bằng một phần ba chiều dài sợi chỉ nếu

Hình 5 a) Khâu chỉ vào lỗ kim

khâu chỉ một (H.5b) hoặc kéo cho hai đầu chỉ bằng nhau nếu khâu chỉ đôi.

Hình 5. Xâu chỉ và vê nút chỉ

- Vê nút chỉ : Tay trái cầm ngang sợi chỉ, cách đầu chỉ chuẩn bị nút khoảng 10cm. Tay phải cầm vào đầu sợi chỉ để nút và quấn một vòng chỉ quanh ngón trỏ. Sau đó, dùng ngón cái vê cho đầu sợi chỉ xoắn vào vòng chỉ và kéo xuống sẽ tạo thành nút chỉ (H.5c).

❓ Theo em, vê nút chỉ có tác dụng gì ?

✦ Bảo quản :

Kim khâu dùng xong phải để vào lọ có nắp đậy hoặc cài vào vỉ kim để giữ cho kim không bị gỉ, mũi kim nhọn, sắc.

3. Một số vật liệu và dụng cụ khác

Hình 6. Một số vật liệu và dụng cụ khác

❓ *Quan sát hình 6, em hãy nêu tên và tác dụng của một số dụng cụ, vật liệu khác được dùng trong khâu, thêu.*

Ghi nhớ

1. Vật liệu, dụng cụ thường dùng trong khâu, thêu gồm có : vải, chỉ, kéo cắt vải, kéo cắt chỉ, kim khâu, kim thêu, thước may,... Mỗi loại có đặc điểm cấu tạo, tác dụng và cách sử dụng khác nhau.
2. Khi sử dụng vật liệu, dụng cụ khâu, thêu cần lựa chọn cho phù hợp với mục đích, yêu cầu sử dụng và thực hiện đúng kĩ thuật, an toàn.

Câu hỏi

1. Có những loại vật liệu nào thường dùng trong khâu, thêu ?
2. Em hãy nêu và thực hiện các thao tác khâu chỉ vào kim và vẽ nút chỉ.
3. Tại sao trước khi khâu chỉ vào kim phải chọn sợi chỉ nhỏ hơn lỗ kim ?